
Vergiliuswedstrijd 2020-2021 – een selectie uit Nederlandse vertalingen

Vergilius, *Aeneis*, 5.667-690

Vergilius. *Aeneas*. Vertaald door Piet Schrijvers, Historische Uitgeverij, Groningen, 2011.

Ascanius reed als eerste vooruit naar de plaats van het onheil,
even flink als toen hij verheugd het ruiterspel leidde;
de trainers zijn buiten adem, maar kunnen zijn paard niet stoppen.
'Wat is dít voor een waanzin? Wat doen jullie nu?' zo roept hij,
'ongelukkige burgers, jullie verbranden geen vijand
of het kamp van de Grieken, neen, jullie verbranden je toekomst.
Ik ben Ascanius!' Hij werpt voor hun voeten de helm die
hij had gedragen tijdens de speelse spiegelgevechten.
Aeneas haast zich op weg, gevolgd door de rest der Trojanen.
Angstig vluchten de vrouwen uiteen, ver weg langs de kusten,
zoeken heimelijk struiken op en gewelfde grotten,
durven uit schaamte zich niet te vertonen; ze herkennen, ontuchtend,
de eigen familie: Juno is uit hun harten gedreven.

Daarmee heeft men nog niet de geweldige brand en de zee van
vlammen bedwongen. Onder het vochtige hout kruipt smeulend
rook langs het touw en een trage vuurgloed vreet zich een weg door
de kielen, daalt en verteert overal de buik van de schepen.
Machteloos staat de kracht van de mannen, bluswater helpt niet.
De vrome Aeneas scheurde het bovenkleed van zijn schouders,
vroeg de goden om hulp en bad met gestrekte handen:
'Almachtige Jupiter, als u de Trojanen nog steeds niet
haat tot de laatste man, als uw aloude genade
zich van menselijk lijden iets aantrekt, verdrijf dan de vlammen,
Vader, nú van de vloot en red wat nog rest van Troje.'

Vergilius, *Bucolica, Georgica, Aeneis*. Vertaald door Anton Van Wilderode, Brugge, 1978.

Het eerst repte zich Julius, nog druk bezig
de drom der jonge ruiters voor te rijden,
vol energie naar het gestoorde scheepskamp;
zijn instructeuren volgden buiten adem
en niet bij machte om hem bij te houden.
'Wat voor een plotselinge waanzin is dit?
Wat wilt gij toch, rampzaalge vrouwen?' riep hij.
'De vijand niet, geen hatelijk kamp van Grieken
steekt gij in brand, maar wel uw toekomst zelve!
Zie mij hier staan, uw eigen Julius ben ik!'
Meteen wierp hij, opdat zij hem herkenden,
de staatsiehelm der spelen voor haar voeten.
Aeneas, op zijn beurt, kwam aangereden
tezamen met de schare der Trojanen.
De vrouwen echter vluchtten op het zeestrand
naar alle kanten angstig uit elkander
en zochten naar een schuilplaats in de bossen
of in de rotsholten, waar zij die vonden.
Zij hadden spijt over hun daad en schuwden
het daglicht thans. Zij kwamen tot bezinning,
herkenden hun verwanten, en verbanden
de overmacht van Juno uit hun harten.
Toch was daarmee de tomeloze woede
van brand en vlammen allerminst bezworen.
Onder het vochtig hout vonkte het touwwerk
een trage rook uitbrakend; aan de kielen
vrat langzaam smeulend vuur en de vernieling
maakte zich meester van geheel de scheepsromp.
Hier baatten niet de pogingen der helden
noch ook de stromen uitgegoten water!
Toen rukte zich de edele Aeneas
het kleed af van de schouders, riep de goden
om hulp en bad met uitgestrekte palmen:
'Almachtige god Jupiter, indien gij
geheel het volk van Troje nog niet afwijst,
indien gij met gerechtigheid als vroeger
nog neerziet op het menselijke lijden,—
houd dan de brand der schepen tegen, vader,
en spaar voor ondergang de arme resten
van het Trojaans bezit.'

Publius Vergilius Maro, *Aeneïs*. In Nederlandse verzen navolgd door Dr. A. Rutgers van der Loeff (Klassieke Galerij 154), De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen, 1965.

Ascanius, zoals hij welgemoed
zijn ruiters voorreed, stooft naar 't kampement,
pikeurs hem buiten adem achterna.
"Wat waanzin burgeressen!" - riep hij uit - 670
"Rampzaligen, wat wilt gij? 't Is de vloot
der Grieken niet, neen 't is uw eigen hoop
die gij in brand steekt. Ziet, ik ben uw prins."
Hij rukte de paardehelm van 't hoofd
en wierp hun die verachtlijk voor de voet.
Aeneas en de Teucers snellen toe; 675
en 't vrouwvolk vlucht naar alle kanten heen,
de bossen in, der kloven schuilplaats in.
Zij huivren voor hun daad en 't stralend licht:
zij kennen weer wie hun het naaste staan,
en in hun binnenst heerst niet Juno meer.
Maar dat bedwingt der vlammen kracht nog niet. 680
Ook onder vochtig hout gloeit brandend werk
waar rook uit opstijgt. Langzaam vreet het vuur
de kielen en dringt dieper door in 't ruim:
geen mannenkracht, geen watervloed brengt baat.
Toen scheurd' Aeneas zich de kleedren stuk 685
en riep de goden biddend aan om hulp:
"Almachtge Jupiter, als gij nog niet
ons allen haat, als nog uw trouw de nood
van mensen opmerkt, laat dan nu het vuur
de vloot verlaten! Red ons overschot!" 690

Publius Vergilius Maro, *Aeneis (Salamander klassiek)*. Vertaald door M.A. Schwartz, Athenaeum-Polak en Van Gennep, Amsterdam, 2008.

Het eerst van allen rende Ascanius, nog vrolijk bezig zijn dravende ruiters te leiden, spoorlags naar het verstoorde scheepskamp, zijn ontstelde meesters konden hem niet weerhouden. „Waarom deze plotselinge waanzin?” riep hij uit. „Wat wilt ge nu, wat begint ge, ongelukkige vrouwen van Troje? Niet de vijand en een vijandig kamp van de Grieken steekt ge in brand, maar uw eigen hoop. Zie hier, voor u sta ik, uw lulus.” En hij wierp de helm neer voor zijn voeten, die hem bij het spiegelgevecht had gedekt. Ook Aeneas snelde toe, ook een schare Trojanen. De vrouwen vluchtten angstig uiteen, ver weg naar het strand en de bossen, zich in holle rotsen verschuilend. Zij hadden berouw van hun daad en ontvluchtten het daglicht, zij kwamen tot inkeer en dachten weer aan de hunnen en banden luno uit het hart. Maar toch verloor de brand, verloren de vlammen niet hun ontembare kracht; onder het vochtige hout bleef leven het touwwerk, uitbrakend zwaar hangende rook, een taaie gloed verteerde de kielen, het verderf overwon de gehele romp, hier baatten geen heldhaftige krachten, geen stromen van water er over gestort. Toen rukte zich de edele Aeneas het kleed van de schouders, hij riep de goden te hulp en strekte de handpalmen uit: „Almachtige Iupiter, ais gij nog niet alle Trojanen haat, als de liefde der goden zich nog bekommert om menselijk leed, geef dat de vlam van de schepen wijkt, nu, vader, en ontruk aan de dood het arme eigendom van de Trojanen.”